

מסביב למיכון

צוות רבות פועלות בריכות אלה כראוי אחרי תקופת שימוש דומה. עכשיו, עם הגדלת כמות החלב היומית ובגלל הצורך להגדיל נפח האיחור סוף, רכשו משקים רבים בריכת צינון נוספת, דומה לבריכה הראשונה בכל, כשגם היא מצוידת במערכת קירור. זוהי הוצאה גדולה מאוד שאינה מוצדקת ברוב המקרים, כי לשם איחור סוף חלב קר נוסף אין צורך בצידוד נוסף לצינון. התקנת טארמוס בגודל מתאים יכולה לפתור את בעיית איחסון החלב הנוסף בשליש עד מחצית ההוצאה הכרוכה ברכישת בריכת צינון נוספת. את החלב, המקורר בבריכת הצינון, אפשר להעביר לאיחסון לטארמוס, כשבריכת הצינון מתמלאת, ויש צורך לרוקנה לפני חליבה נוספת. אותה המשאבה המשמשת להוצאת החלב מהבריכה למיכלית ההובלה יכולה לשמש גם להעברת החלב מבריכת הצינון לטארמוס.

הספק הקירור

בריכות הצינון נבנו בזמנו תוך התאמתן לתנאים הבאים: (1) כמות החלב, המוזרמת אליהן בכל שעת חליבה; (2) מהירות הקירור, שתבטיח ייצור חלב מטיב מעולה; (3) כמות החלב המקורר שתאוחסן במשך זמן מסוים. כמות החלב המוזרמת לבריכה בשעה אחת של חליבה היא כ־250 ליטר לכל חולב. התקן המִקובל למהירות קירור החלב הוא: בחליבה הראשונה (לבריכה ריקה) — מאקסימום 10 מ"צ, כשעה אחרי סיום החליבה; מאקסימום 4 מ"צ, כשעתיים אחרי סיום החליבה. בכל חליבה נוספת (תוספת חלב חם לחלב קר) — מאקסימום 10 מ"צ בזמן החליבה ומאקסימום 4 מ"צ כשעה אחרי סיום החליבה.

במשקים רבים, אין הקירור מגיע לתקן הנ"ל אף כשהחליבה מבוצעת ע"י חולב אחד בלבד. משום כך אין המשק זוכה בתשלום נוסף לכל ליטר חלב עבור רדוקטאזה גבוהה ולעתים אף נקנס בגלל רדוקטאזה נמוכה. הבעיה נעשית רצינית ביותר כשמתווסף חולב שני לחולב

ציוד לביתני חליבה מושביים

עם ריבוי ביתני החליבה במושבים אני שוב פונה לרכזי הרפת בקיבוצים להודיע לנו על ציוד מיותר הנמצא אצלם ללא שימוש ואשר לו עשויים להיזקק בעלי ביתני חליבה במושבים הרוצים להתקין צנצנות חליבה במקום הדליים המיטלטלים. הציוד המבוקש הוא: (1) צנצנות חליבה על מסגרותיהן (מכסים עליונים ותחתונים, מוטות מתיחה ואטמי גומי); (2) מסגרות כנ"ל בלבד, בלי צנצנות; (3) קמצים דה־לאוול מנירוסטה המתאימים לגביעים 06; (4) גביעי דה־לאוול 06; (5) קמצים אלפא־לאוול מנירוסטה, עם ברזים או בלעדיהם; (6) גביעים של אלפא־לאוול מנירוסטה.

כן דרושות לעתים משאבות וואקום משומשות "קטנות" כגון הדגמים אלפא־לאוול 15E, 20E, VP30 ודה־לאוול 52, 53, 54, 56, 73, 75. חברים שברשותם משאבות מהדגמים הנ"ל במצב תקין מתבקשים להודיענו על כך, תוך ציון הדגם; ואם המשאבה מצויידת במנוע חשמלי — לציין גם את הפרטים על המנוע (מס' כוח־סוס ומס' הפאזות).

קירור חלב במשק הקיבוצי

אחת הבעיות הקשות שאני נתקל בה ברבים ממכוני החליבה, ובייחוד במכונים "המוגדלים", זהו קירור החלב, וזוהי בעיה כפולה: (1) עם התרחבות העדר גדלה כמות החלב ביממה; (2) עם הגדלת מכון החליבה וצירוף חולב נוסף בכל חליבה גדלה כמות החלב לכל שעת חליבה. קירור החלב ואיחסונו

בריכת הצינון הרגילה, וכמעט הסטאנדרטית, במכוני החליבה ממלאה תפקיד כפול — היא מקררת את החלב ומאחסנת אותו עד למשלוח למחלבה. בריכת־צינון כזו הינה ללא ספק פתרון מוצלח לטיפול נאות בחלב במשק, אם גם אין להתעלם ממקרים רבים של תקלות טכניות וליקויים (כגון: חלודה במעטה הפנימי והחיצוני, חדירת מים קרים לתוך שיכבת הבידוד, ירידה ברמת הקירור ועוד) בבריכות שהופעלו רק לפני שנים מועטות, בה בשעה שבאר-

כיום 21 פרה, אך העדר הוא בשלב הרחבה; חבר זה מקים ביתן חליבה בעל 4 עמדות אלכסוניות בתוך הרפת „הסוכנותית“ הישנה ובימים אלה יפעיל אותו בעזרת 2 יחידות חליבה עם צנצנות ומיכל וואקום לריכוז החלב ולהובלתו. לכל אלה אני מאחל הצלחה במפעליהם החדשים.

מיישר זרם במקום דינאמו לאחרונה הפסקנו להתקין דינאמו במתקני האלפאמאטיק והקומביינים האחרים ובמקומו בא מיישר זרם המספק זרם ישר של 12 וולט — 10 אמפאר. אין בכך חידוש, כי קומבייני החליבה הראשונים, שהותקנו בזמנו במשקיני מתוצרת ארה"ב היו מצויידים אף הם במיישר זרם.

בשעת ביקורת באחת המכונות, בה הוחלף הדינאמו במיישר זרם לא מזמן, התברר שבגלל התקנה לקויה, כמעט ונשרפו כליל כל המגניטים. זכורים לי מקרים אחדים מלפני שנים רבות, כשהותקנו הקומביינים האמריקניים, שהמגניטים נשרפו ממש בגלל אותו ליקוי: מיישר זרם ממשיך לספק זרם למגניטים, אף כשמפסיקים את פעולת משאבת הוואקום, ורק כשמפסיקים את פעולתו של המיישר עצמו נפסקת גם הספקת הזרם. אם מערכת הכספית נעצרת בשיעור הפסקת משאבת הוואקום במצב „מגע“ ואילו המיישר מעביר זרם, אזי מקבלים המגניטים זרם ללא הפסקה ובמשך שעות רבות, עד לחליבה הבאה. כתוצאה מכך מתחמם חומר הבידוד שבמגניטים, נעשה נוזלי ונפרש מגוף המגניט. לעתים נשרפת כליל נקודת חיבור הסליל אל גוף המגניט ונוצר חור בתחתית המגניט ואז חודרת רטיבות לתוכו והוא מפסיק לפעול. למניעת תקלות אלה יש לחבר את זרם החשמל אל המיישר מאחת הפאזות של חיבור המנוע של המשאבה, מאחורי מפסיק המנוע; ע"י כך יובטח שזרם חשמלי יסופק למיישר אך ורק כשמשאבת הוואקום פועלת; כל סידור אחר עשוי לגרום לתקלות רציניות.

עצתי לכל אותם הבוקרים, אשר לאחרונה התקינו מיישרי זרם, לבדוק היטב אם אמנם סודר חיבור הזרם אל המיישר בצורה הנכונה.

האחד, או חולב שלישי לשניים שחלבו עד כה, וזה אף במקרה כשהקירור היה תקין ובשיעור מספיק לפני השינוי במכון. יש איפוא הכרח בבדיקה ע"י מומחה לקירור, אם הציוד הקיים מסוגל לספק את דרישות הקירור במכון המוגדל, ובהתאם לממצאים — לתקן או לשנות את הציוד כדי שיובטח קירור נאות של כמות החלב במכון המוגדל.

אגב: הוספת בריכת צינון שניה אינה פותרת כל עיקר את בעיית הקירור הלקוי בבריכה הראשונה, כי אין זה מעשי להקטין את זרימת החלב לבריכה בעלת קירור לקוי ע"י הפניית החלב לשתי בריכות בבת אחת. מעשה שיסבך את ציוד החליבה ואת אחזקתו. יתכן שהפתרון ימצא בהתקנת מצנן לוחות לקירור חלקי לפני זרימתו של החלב לבריכת הצינון או לקירור מלא לפני העברתו לטרמוס. רצוי שהמוסדות המטפלים בקירור החלב ישימו ליבם לבחינת שהתעוררו בשטח זה במשקים.

עדרים „צעירים“

אין אנו רגילים בימים אלה לשמוע על עדרים חדשים בהתיישבות חדשה. לכן מן הראוי הוא לברך את משק אילות בנגב הרחוק עם הקמת מכון חליבה מודרני, על ציודו החדש. מכון זה הוא בעל 6 עמדות כפולות של שדרת דג, מצויד בקומביין חליבה מדגם אלפאמאטיק ובמערכת קירור חלב ומיכל הובלה. מגמת המי שק היא לפתח עדר בקר (כעת יש כ-30 חולבות) שיהווה ענף חקלאי מרכזי. החלב מורכב למחלבת יטבתה לעיבוד ולשיווק באילת.

לא פחות ראויים לציון ולברכה שני משקים מושביים צעירים בהתיישבות החדשה אשר הקימו ביתני חליבה, כחלק ממבני הרפת, בקנה מידה בלתי מקובל אף בהתיישבות הותיקה; הח' בוני בגילת הקים סככה ענקית לשיכון 50 פרות חולבות, עם בני-הבקר הגלויים ועם המתבן; ביתן החליבה הוא בעל 8 עמדות אלכסוניות, מיועד להפעלה ע"י 2 חולבים, אך לעת עתה יספיק חולב אחד להפעיל את מחצית העמדות לשם חליבת 25 הפרות שנמצאות כיום במשק. הח' חורב בשרשרת חולב כבר

נה מס' 24752 וצינורית החלב מס' 24931; לכן הנני פונה למשקים לחכות בסבלנות גם לאחר שיתקבל המשלוח הנסיוני הראשון. אם נחליט בחיוב, מובטחת לנו הספקת הביטנה החדשה באופן סדיר במחצית השניה של שנת 1967, יחד עם הספקת ההידרופאלז.

חלקי „אלפאמאטיק” לקויים חלקים מסויימים של הקומביינים החדשים מדגם „אלפאמאטיק” נתגלו כלקויים בזמן ההתקנה או זמן קצר יחסית אחרי הפעלת הצידוד. אחרי בירור הענין עם חברת אלפא-לאוואל נתקבלו אצל סוכנה של החברה חלקי חילוף על חשבון החברה, ועל המשקים המעוניינים לפנות אל הסוכן. מדובר על החלקים הבאים: ידיית ההפעלה; החברה מחליפה את הצירים בידיית ההפעלה (הדגם הקיים גרם לפגיעות בצינור הגומי המחבר את התחתית של הצנצנת עם צינור החלב העליון); צינור החלב שבין הצנצנת וצינור החלב העליון; חיבור החלב אל קו החלב העליון; חיבור האויר לצינור הוואקום העליון; צינור הגומי $1\frac{1}{4}$ צול שלפני משאבת החלב; צינור הגומי $1\frac{1}{4}$ צול בסוף צינור השטיפה; זוית הגומי מתחת לצנצנת החלב. אם חלקים אלה — ואף חלקים אחרים — התקלקלו זמן קצר אחרי הפעלת הצידוד, יש לפנות ישירות אל סוכן אלפא-לאוואל לשם החלפת החלקים הלקויים. מובן שעל המשק להחזיר את החלק הלקוי (אנא, החזירו אותו אחרי רחיצה!) לסוכן שיעבירו אל הייצרן.

חי הברון
ה. מ. ב.

ביטנה „שלמה” חדשה של אלפא-לאוואל
חברת אלפא-לאוואל החלה מייצרת ביטנה „שלמה” חדשה, מס' 1—960000, הבאה להחליף את הביטנה השלמה הקודמת מס' 26042 ואת תשלובת הביטנה „הקצרה” מס' 24752 עם צינורית החלב מס' 24931.

הביטנה השלמה מס' 26042 לא היתה בשימוש רב אצלנו מחמת הפגיעות הרבות בצינורית החלב, הן בביטנה „שלמה” והן בביטנה „מחוברת”. כשנפגמה צינורית החלב הבודדת היה צורך בהחלפתה של זו בלבד, ואילו כשנפגמה צינורית החלב של הביטנה „השלמה” היה צורך בהחלפת כל הביטנה שמחירה הוא פי שלוש ממחיר הצינורית. מחמת אי-שביעות רצוננו מצינוריות החלב הרגילות ייצרה חברת אלפא-לאוואל, לפי דרישתנו, מספר מצומצם של צינורית חלב מחוזקת מס' 1—956632, אשר הוכיחה את עצמה והבלאי בה אינו גדול.

בינתיים עומדת אלפא-לאוואל להכניס לשוק את הביטנה החדשה מס' 1—960000, ביטנה „שלמה”, שהיא חלק מהצידוד החדש ב„הידור-פאלז”. ביטנה זו מתאימה לרוב מכונות אלפא-לאוואל שאצלנו, לכל אלה המצוידות בגביעי נירוסטה. ביטנה חדשה זו מחוזקת אף היא באותו מקום ובאותה צורה כמו צינורית החלב מס' 1—956632, לכן יש לקוות שהבלאי בביטנה החדשה לא יהיה מוגזם.

הוזמנו לנסיון כמה מהביטנות החדשות ונגזרה אותן בתנאי שדה רגילים במשקים שונים בטרם נחליט להמליץ על החלפת תשלובת הביט-

המדריכים לגידול בקר ב"ש.ה.מ. מברכים את

מרחיים שור

להתמנותו מנהל המחלקה לייצור חלב

ומאחלים לו הצלחה וסיפוק בעבודתו.